ՀԱՅՐԵՆԻՔԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆ ՏԵՐԵՍԻ ԹՒ 1846 — Շ Ա Բ Ա Թ — 22 ՓԵՏՐՎԱՐ 1896 (Ն. Տ.) 6 ՄԱՐՏ

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ԲԱՆԲԵՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԷՋԻՄԻԱԾԻՆ

ԳԱՅՄԱՆԸ

ՊԱՏՈՒՃԱՆԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ԿԱՆԽԻԿ

Տարեկան	Վեցամսեայ
Կ. Պոլսոյ համար 6 մէջիտիէ	3 մէջ.
Դուռուսաց » 7 »	3 1/2 »

20 փարա

ԳԱՅՄԱՆԸ

Հայաստանի վիճակներու համար եւ այլ գրութիւն պէտք է ուղղել առ. Մնարեան, Կ. Պոլիս Մէրճան Զարէր. Մարգարեան Դրատան թիւ 57.

20 փարա

Կ. ԳՈՒՄՐՈՅ 21 ՓԵՏՐՎԱՐ

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Գաւառներու մէջ գտնը-ւող թերթիս յարգոյ բաժանորդներէն կը խնդրուիմ որ լրագրոյս բաժանորդագիներ, որ մինչև հիմա չեն հատուցած հաճին յղել մինչև յառաջիկայ մարտ յսմէ յետոյ պիտի պարտաւորիմ դադրեցնել Հայրենիքի առաքումը.

Ցնորէն

Վ. Ֆ. ՄԸՐԻՒՐԵԱՆ

ԱԶԳԱՑԻՆ

Երէկ-ի-լուսով Պոլսոյ Ցարտնոյն ոգորած մեր ազգ. ազգ. ազգ.

թեամբ ընդունեց գաստուսոյ բարեմասնութիւնները և լաւագոյնս կանգնեց անձանձիր յարատեւական կըրթութեան փոփոխուն պարագաներ։

Արդէն Մեսրոպեան վարժարանի հին շէնքը տարտղնած և նոր շէնքին համար յարմարակ դիրքերը կը պատրաստուին։ Պիտանեաց որ Ամէն. Ս. Առաքելոց Հայրը հիմնադրութեան արարողութիւնը հանդիսաւոր կերպով պիտի կատարէ փետրուարի ըսկիզբները։

Ա. ՇԵՒԱՐՀԱՅԻՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

Փետր. 23ի Ֆրանսիոյ օրէնսդիր խորհրդին մէջ դարձեալ արձրան. մեծ մասին անգամ Ճարտէն ուսում եկած ճգնաժամնեն վրայ զրաղեցան, Ներքին գործոց և հասարակական շինութեանց պատասխանատու. գրասենեակին ներքինութիւնց անորոշութեանց և ընկերութեանց հետ խոսք մէջ ընելով. այրան կարդի և յուսով մի քանի մեծամեծ շինութիւնք ի գործ դնելու, գործատիրոջ ուշադրութիւն հրաւիրեց նպատակով։ Յետոյ վարչապետներեան պատասխանեցաւ, Պ.Լ.ոդիրաս 1889 թուականին լինելու հեռագրի և արտաքսագործ բերելու Հանգիստոյներու համար խօսքագրիչը պարզեց, որն որ սիկար եղաս ոչ յարգիս։ Երկուքին ուրիշներ ալ ոչ մեր հարցերուն ուշիս հաներ։ Ա.դ. Ֆրանսի գրասենեակ չեսոյ, ոչ Հանգիստասան տեղաւորի Արիսեան գալոյի վրայ և 43 միլիոն ֆրանկ ոչնակ դառ, որոնց 16 միլիոնը Տէրութիւնը, 8 միլիոնը Պարիզ քաղաքը և 19 միլիոնն ալ հրաշալաւորական ընկերութիւնին պիտի տուներ։ Տէրութիւնն ձեռքով մարտերու 19 միլիոն ֆրանկի մասին, Պ. Լոգիրաս Ֆրանսիոյ Բանկի 1878 թուի Հանգիստոյներու հարկը մարդիս համար տեղութիւնան կանիկի տուած 80 միլիոն ֆրանկին մեծագոյն եղած 12 միլիոն ֆրանքը ոչնակ առնէ։

—

Նամանգէս փետր. 23 Ֆրանսիոյ երեսփոխանաց խորհրդարանի նոսի բացման օրը, մարդուն մէկը վերնամանէն երբու գնուսի արձակեց պարարը և մի նամակ էլ վար նետեց դահլիճին մէջ։ Ա.դ մարդը հարցափորձի ենթարկեցաւ. բսաւ որ Պ. Դրեֆուսին գրած ունէր բանին մէջ գրեցը Պրանին մէջ նետուած նամակին հասցէն Պ. Դիլմանոսին էր և յանձնուեցաւ խորհրդարանի Ատենապետ Պ. Ֆլորէնին։ Պարապ տեղը պարարտ բրէվարէրը հանդիսաւորեցաւ որ գնուսով էր. վասն զի դիմումը գրանի մէջ տեղի ընկած գրասենեակաւ։ Ա.դ բանն սենոյ մարդն հարցափորձուելու. ժամանակ գրասենեակ է թէ՝ իր մարդը կասարվարութեան ուղղութիւնը թիւնը իր գործի վրայ հրատարէլ է, որն որ Մէկ քաղաքի անձնասուր լինելու և բանեցի մէջ գերմանական լրտեսներ գտնուելու մասին նոր նոր և մանրամասն թեղուն բաներ յայտնելու էր։ Եւ այդ կերպով վարուելու պատճառ ալ Պ. Դիլմանոսին իր գրած նամակներուն պատասխանեալ մի նամակ ստացած լինելն է, և թէ ինքն գերմանայոյց գէմ եղած պատերազմի մէջն է եղեր և թէ պատերազմ ոգեպանելուն վարձուելուն մասին յայտնելիք բաներ ունի ասելու։

Եթէ յուսով հասկացաւ է որ գործը՝ խիստ թեղուցած մի մարդու վրայ է եղեր։

ՆԵՐՔԻՆ

Պուլիարիոյ խլիսանը այս յանրերգարքի որ Սոֆիոս հասնելով ժամանիրեան կարգ սարարութեան ցոյցերով ընդունուեր է։

—Թէ հրանի Ամերիկեան գեսպան, Կ. Պոլիս հասած է. Ոչ լսեմ թէ Պ.Հ. Ան լիմանի ներկայանալու պատճառն պիտի ունենայ։

—Պարանեան երկու երեսփոխան. ն ալան ժողովոյն մի ընդ. ժողով կոչելու համար, Ա.Հ.Բ.ի խլիսանը յայտարարուելու մի հաստատուած է։ Այն ժողովը Պուլիարիոյ և Սիւնեաց Բուսիլիի մէջեւ եղած մի քանի խնդիրներով, և երեսնայայ. ՅԸ պատրաստելու պիտի զրաղի։

—Պիտանալի մէջ է. կարգաւոր.

Թուրքաստանեան հանձնարարութեան հեղինակ հրամանի վրայ սերտութեանց կողմէն տասնաբեան պատասխան մը չհարցրեցաւ Բ. Դրան։ Ուստիոյ բրան տասնամիսներեն ի. յոյսերան սերտութեանց ետ հաստատեան կարգանեան։ Խաղաղ կասարարին որ Ա.Հ.Բ.ի խլիսանին անուան տեղ Պուլիարիոյ խլիսանին անունը գրուի և Պուլիարիոյ գրոյց ի հարկին Օսմ. գրաստ փոխադարձ ազդեցութեան հանձնելու մասին արուած պատասխանը ինքնութիւնը ընդունելու մասին հաստատած ալ սան Բ. Դրան։

Հեռագրաւոր որ առաջ Սիսեանեան Բուսիլիի գործերը բարեւոր կարգեցեան մը ներկայիս համար՝ ներկայ Ֆուլրա-Պուլիարական հանձնաժողովներեն ստանալու կիրարկ ընդունելու և գործադրելու գրուի և այս խնդրանքն սիսեալ մինչեւ ըստ յարմարի Սիսեանեան Բուսիլիի նոր կանոնագրի պատասխանելեն յետոյ վերջնական ընդունի։

—Ուստիոյ կառավարութիւնը Սիսեանեան Բուսիլիի Պաղտական կանոնագրիը խոսան յանձնաժողովոյ մը ներկայացուս. մասին կը գրեցեր թէեւ, բայց Պուլիարական կառավարութիւնը Ուստիոյ այս ցանկանալ. առաջարկը մերժեր է և Հրամանեան Բուսիլիի խնդիրը յատուկ գիտաժողովոյ մը կանոնագրի մը խորհրդարանութեանց ներկայացնելու համար Ուստիոյ ըրած առաջարկ չէ ընդունած։

Բ. Դրան հեռագրաւ հայտարարեցաւ ինքնութեան ընդունելու կը յուսացուի ալ այս հիմնարկին որ առաջ կը վերնանա։

—Ուստիոյ քաղաքակրթութեան մեծ մարդասէր Դոս լրագրէ. քանի մը Սիսեանեան ազատութեան կրկին ընդ. վարձատրութեանց համար յարուցած առարկութեանց մասին կը գրէ։

Սիսեանեան խլիսանը Սիսեանեան Բուսիլիի վարչութիւնը տասնեան լինելու վրայ, յանձնաժողովն Պուլիարիոյ և Սիսեանեան Բուսիլիի կուսակցութեանց միջեւ եղած հարցերը Պուլիարիոյ ներեն ներկայիս կուզէ եղեր։

Ա.յս պատճառաւ երբ Ֆրանսայի, Անգլիոյ և Իտալիոյ վարձատրութիւն ապրանքներն յանձնարարեն Կ. Պոլսոյ Ճարտար Սիսեանեան Բուսիլիի կը ներկայանալեն այժմ Ամերիկեանները մեծագոյն մարդասիրական գործ վերջանին Պուլիարիոյ սիս մարդասարդ առնոյ ուզելուն համար և Սերբիոյ Ճանապարհ մի անգամ մարդասարդ վերարկել յեսոյ։ Սիսեանեան Բուսիլիի կանոնագրութիւնն եւս մարդասարդ պատանի ցեղերու համար Դեբրանայի և Սուսարիոյ վարձատրանաց գիտարարները բերեր բարձան են։

Սիսեանեան սերտութեանց ասելու մարդասիրի խնդրոյ մասին ունեցած հեռագրութիւնը յայտնի լինելով, չուսացուցիր որ վերջ գանեն խնդրոյ սառարութիւնը։

Սիսեանեան Բուսիլիի վիճակը վերիսանալ արդարեան ասեն, այս նոր հիմնարկներ և խնդիրներ կրնան կարգադրել։

—Կ. Պոլսոյ վարձատրանաց գասան գրասենեակ ոչ անգամներն բաղկացեալ մի գրասենեակ գրասենեակ մը Բ. Դրան ներկայացաւ։ Մեծ-Եղարգոյն մի գրասենեակ մասայ, Սիսեանեան Բուսիլիի մարդասիրի խնդրոյն ներկայ վիճակին վրայ Օսմ. կառավարութեան ուղարկութիւնն հրատարակեցաւ։ Մեծ-Եղարգոյնը ասի գրասենեակ գրասենեան անգամներն գրեր եղած գրասենեակ ընդունելի լինայ, խոսաւորեցաւ Կայս. կառավարութիւնը ձեռքէն եկած ինքը լսելի ոչ մեր մեծին գրելու համար։

—Երեկ գիշեր Ուստիոյ գեսպանատան առաջ գրասենեակ մը խիստ փոքրան կերպի կատարեր է։

Երբու հարիւրէն ուսեալ հրամանեներ կոչեն որը մինչեւ առաջ գրասենեակին, Պ. և Տիկին Նէլիսոնի խիստ գրասենեակներ մեծ գրասենեակին իրենց հիւրերը, որոց մէջ կային Բեռլայի բարձր գրասենեակներեն դատ՝ Աստուրին գրասենեակ Նախարար Սուրեա փաշա, Մինիսի փաշա, Կոլոնանեանցի գասենեան նախարար Վասիլ Ֆոտիոս փաշա, մեծ գրասենեակ Մինիսի փաշա, Պ.Հ. Սալիսբերիի գասենեակ Դանարիի փաշա, Հիմանիսի Ֆեհիմի փաշա, Ճեվատէի փաշա, Աբդիս փաշա, Փոսիարի փաշա, Վասիլ Յասարիան էֆ. Տոսանեան Իզզէդի էֆ. Թրանիրեան Սոսիր փաշա, Վասիլ Սերիլէն էֆ. Վասիլ Նարեան էֆ. Վասիլ Փորիանդալ Միքայել էֆ. և ուրիշ բարձրաստիճան անձեր։

—Մարդասարդութիւն Լեւանդական և Թուրք լրագրերը բաւական մանրամասնութեամբ կը նկարագրեն Հայոյ Միացեալ ընկերութեանց առաջ գրասենեակը։

—Ասիկանութիւնը այս օրերս Բերլայի և Դարմիոյ մէջ գասենեան խոսարանները փակեց. և ոչ ալ եղան մինչեւ ձեռք առաջ տրպեա դի այլ նեա ցիրկերեն խոսարանութեան գեկոյցներ։

—Այն թերթերան լրանալիք 300 տարիին սկսեալ Կ. Պոլսոյ կարարանական տարրերը ամբողջապէս բաղեցեալ և ժամանակներու ուսանելու տիպ լսանալ։

—Գանձոց պարարութիւնը, մի չմոռանալուն և տարրան գասարանական իրենանութեանց տրն փասարանաց մասին, որոնց յանձնեան և կիսաներան գանձան և մասնաւոր ունանց մինչեն տեղի ունեցան գասերը։

Ա.դ փասարաններ, կըսե չըրֆարարներ, իրաւարանան գրագրագրեն զկասան, բարձրանանութեամբ և գասաստանութեամբ կասարեալ և ամեն դեպքեր նեան փարձառութիւնքեն ունեցողներ պէտք է լինեն։

Մի և նոյն ժամանակ, այդ չըրֆարարանքը կը հրաւիրէ գասաստանի իրենանութիւնը, որ չատանեն պարարանութեան մի ցուցակ զրկելու, որոյ մէջ բարոյ ձեռք առնուած գասերուն ինչ վիճակի մէջ գասանելը մանրամասն յայտնուած, որ գասարաններուն առնելու եղած, և ինչ անուն փասարարանի կոչվելն գասանվարուած լինելը ցոյց տրուի։ Ա.դ ցուցակը պարտանակելու է նաեւ իրարանցիրը փասարարանի վարուց ու բարոյ տրոյ ժամանակներն և. իր ունեցած վկայականին և գասանվարելու կարոյ լինելու հրամանագրին արձանագրելը։

—Ս. Տեղեանց Ուստական նորընծայ հիւրասանաց Պ. Պոհարով մայրաքաղաքս հասաւ. և մի քանի օր հանդիսասանալ լեռնոյ Կ. Պոլսոյ Ուստական դեսպանատան գիտարարական կցորդ, Պ. Զասանի հետ Երուսաղէմ, իր ուղղանանալին ոչիսի մեծին, որ այս վերջինը հիւրասասարարի քարտուղարութեան պաշտօնը պիտի վարել ժամանակ մը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարքը՝ Մանիսայի քարտէզ Ճանապարհեան Գեղ. Ցանկրաս վարդապետին Արեւ. Մասն լոյ վերջին Նոյեմբ.-Դեկտ. բարձրագոյ ամանաստրին մէջ հրատարակած յոդուածին նիւանանանի Ա.դդ. Կեղ. Վարդապետեան Խաչ. Ժողովին ըրած զրաստանեան հաղորդած լինելով Զմիւռնոյ առաջնորդ Ամեն. Տ. Մելքիսեդեկ Ա.դ.ի պատասխանը, Ղ. Արարատ նամիներեն ալ վերջին Քիրմանքերով թեղուցած պատասխանն փոխանցուցած է ի Պատրիարքարան։

Կիսանանիր թէ Ամեն. Մելքիսեդեկ Պրուսան հեռաւորեալ խնամով պատասխանած է թէ՝ Կարմանիոսանան խնդիրն յուզուած որեն ի վեր բնդունի շեղոր պատան լինելով ամենայն գասանանանց մասին, չըսեցեր միմանակ այս խնդրոյն առթիւ ի վեր հրան մինչեւ գեղ, բայց որ վերջ. ցոյց իր անձին գէմ եղած անձնական յարձակմանց և ասելիներեն գէմ իսկ չեզոր բարարանանութեանն փարուած է ուստի կը խնդրի Պրուսան Պատրիարքն, որ նիկ Կարտիմիրը կ'ուզէ անպատճառ իւր անուանութիւնը ի գրած գնել, կինայ ուղղակի Կիր. Ճանապարհեան Բանիրտ վարդապետի հետ բանակցութեան մտնել։

—

Որդեն ժամանցիր թէ Բարձրեցի վարանանան Մեծ. Խաչենեանը այս Գէորգեան՝ Ներսես Ուստասիրոյ բնեկրութեան Կարմանու Եղեգիս գիր մի փարձանը ստացեալ. ի նան գասանանանի մէջեն մեր հայասան Եղերան ի նրան ազգասիրի ստանալուց։ Այս անգամ գասանանանի կը բանեն գարձեալ թէ. Կարմանի գասարար (գասարը) Մահմանիս Լիմիսանն ստացեալ նոյն բնեկրութեան Ազգասիրի վար-

ժարանք, տիրող բարեկարգութիւնն հա. մար իւր յատուկ շնորհակալութիւնն յայտներ է բարեհաճ է մէջերկ մեծագ հագուստ շինել տալ երիս որդւ, սեռերի և մերկ մանկանց. Նմանապես, Բաղչեջ. ի փանտասիան Մեծ-Ցորնանէնս ոգու Փանտասիան՝ ոյշեցիլով հայն փարժարանը, իրեան գոհ եղեր է փարժարանին բարեկարգ վիճակին և մէջերկ մեծագ հագուստ ալ ինչ նուիրեր է երիս աղջատի մանկանց.

Բերանութիւնքերդ կը հրատարակենք ասն նուիրատուութիւնները, հրատիրելով կրթասէր ժողովուրդը որ հետեւի վերոյիշեալ հարիւրաւոր էջիմանիներու բարեգործական ոգիներին, և քան կարի թեթեւագոյն ծրագրաւ Ներսէս Մեսրոպեան ազգանուէր Ընկերութեան առանձնաձեռ գործն.

—

Այս առաւոտ Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցին Դասանդեղաղարդ Ս. Ժողովին հարիւր յիսուն հոգաստեաց տոնը կատարեց, իսկ երեկոյեան մանկութեան հնութիւնը կը կարգուեր տոնացոյցին մէջ «ԻՍԻ» յիսնեկին, հիր. գէ. բանն որ ընդ հոգ. Եւ քարոյնով գիտակցողն ծանանեցան բանքան, յորմեան արտաքսանն Ս. գանց է գրաքանն, և ոչ հանարութեանն պատճառու. զատեսարան, նա և ոչ բարձրագոյնին ի հաստատելն և ի կեցուցին ի տեղս ժողովրդեանն, զոյս զատարին ետս թիւ ստացեալ ի տեղն մարդանքին վիճակս ի ծաղկաբարդ.

—

. . . Խրատիր

Պարտ կը համարիմ ձեր ազգասէր լրագրոյն միջոցաւ ընդհանրութիւնս յայտնել եղիս ճշ. Տէր. Մելքիսեդեանի որ «Երկրագունեայ պատուական հանգիստին մէջ հաւաքածոյին ընթերցանութիւնը ծանուցելու. նպատակաւ հրաւէր կարդաց Հայ ժողովրեան և դեռ քարոզելու բարեբարով որոց տեսա արժանի չեմ «Երկրագունեայ պատուական խմբագրին այս քաջալերիչ յոյժ ուսանելի տոգեաւոր գրքան տեսոր հանապատկեր մը կը ներկայացնի. Արեւելյա մեծամեծաց քերթին որ գրագրեցէս 2 գրիչով ստանալոցը հանգերձ գլուցաս նորա ազգարար. թեան համար մի քանի տող. Հարիւրա և շահանդիպիր քերթ . . . փոխանակ երիցան սիւնանիներ նուիրելու տոար հրատարակութեանց, ուրեմն ազէկ չէր լիներ եթէ գնէր ազգարարութիւնն մի այնպիսի տարի այր խնամարի քարտանութեան տարի մ'ամենայ ձրիաբար ազատատած է այլ. քերթին իւր գանագան թարգմանութիւնքը.

Մ. Գ. Մոլա

ՆԻՒԹՐԱՏՈՒԹԻՒՆՔ

ՀԱՅԿ. ՈՐԲԱՆՈՅԻ ՎԱՆԱՆՑ

1885 ամի

—•—

Գեր. Տ. Մարգարեան Վ. Արմենեան 70, Տեարք. Ալբիանեան Մարմարեան (Հրատարակիչք) 540, Թանի Դարմանեան 200, Տեարք Կարապետեան 120, Մկրտչ. Խաչիկեան 100, Մկրտչ Փափազեան 125, Վարդան Թովմասեան 158, Տարօնեան Դաղեան 80, Մկրտչ Մարտիրոսեան, Կարապետ Նազարեան և Աւետիս Գեորգեան 220, Վարդան Սանակ Գէլեան 80, Խաչատուր Հանանեան 80, Մ. Մկրտչ Ջանեան 70, Տեարք Պերուտեան 80, Աւետիս Մանգասարեան 60, Մ. Մկրտչ Փէրէրեան 40, Մ. Գեսարա Տ. Գեղասեան 40, Մարտիրոս Գիւրգ Սեան 40, Նիկոլաս Գիւլբեկեան 20, Տարօնեան Շահազիզեան 20, Մ. Մինաս Կազարեան 16, Նազարէթ Մ. Մանուկեան 10, Գրիգոր Շահազիզեան և Մարգիս Ղազարեան 4, Հայոց Զորի 5 գիւղերէն հաւաքեալ ցորեան և ալիւր 158.

Գուանար 2,476

—

ԴՐԱՄԱՆ ՆՈՒԷՐՆԵՐ

Վասն. Գ. Կանատրեան մի արիանի մերոյ հրացանակիրքս, զբան տարի նարա, և Գրասէրն Դերիսոս, ամարդ հաւաքեցերով.

Ամերիկան ընկերութիւն, 1 գրիանի էլեկտրական ատամներ, Մեծ-Մը. կրտիչ Լիթ. Մարքեանի ձեռամբ.

Գեր. Տ. Խաչէ Ս. Ն. Ռուսիանի, իւր հրատարակած «Մանկարարանոց» 1 գրիանի.

Գեր. Տ. Գրիգորի Վ. Կանանեանց 1 գրիանի «Գրոնս Ամերիկոյ Բ. Հատոր և մէկ գրիանի «Սանոյ-Հատոր».

Գ. Մանուկ Մկրտչեան, իւր «Նոր-կարգագրական Ուղեցուցիչներն» 5 հատոր, մէկ մէկ գրիանի.

Գ. Վարդան Մարգարեան, 10 կոպ գրքոյկներ.

Գ. Խորէն Երիցեան, իւր յարգեալ «Լուսնեանգաւառ»ին Գ. տարին մէկ գրիանի.

Հ. Արիստակէս Վ. Շիրազեան, 1 գրիանի «Սասանեան պատմութիւն» և 1 գրիանի «Զրոյցք Ոսկեդեղի գեղեցիկ».

Գ. Գէորգ Շերենց, 4 հատ գրքոյկներ.

Վ. Ր Ի Գ Ա Ն Ի

Մեր երկրաւոր թուոյն առաջին երեսին գրք. տիւնակ 8 գրք. տոց «ոչ ծանոթութիւնն» խօսքը պէտք է է կարդալ «ասոյ առաջին ծանոթութիւնն». Այս երկրորդ՝ առաջին տիւնակ 32գրք. տոց «գաւառներ» բառը պէտք է լինի «գաւառներն».

Ա.ՅԼ, ԵՒ Ա.ՅԼԿ

—

Մանրամասն նիստիր.— Հռոմայ Ս. Պետրոս եկեղեցին Եւրոպայի մէջ մեծագոյն եկեղեցին է. Իտալանալիր գաւառատոր Եւրոպայեն շրջ հոգի գնելով. 268,000 ամն կրնայ պարունակեր 2կոյ ուրիշ եկեղեցի մը որ ասոր ալ մէջ հաւասարի, այլ նոր իսկ մեծանայ. Հեռուհեռաներեն են Եւրոպայի մեծագոյն եկեղեցիր Ս. Պետրոսն է սոյ.

Միլանի Մայր-եկեղեցին	37,000
Ս. Պօղոս, Հռոմայ	32,000
Ս. Պօղոս, Լոնդրայի	25,600
Ս. Պետրոս, Պարիզայի	24,400
Ֆլորենցայի Մայր-եկեղեցին	24,300
Աւգիւրայի Մայր-եկեղեցին	24,000
Փարիզի Մաքսը-Ֆամ	21,000
Բիւրայի Մայր-եկեղեցին	13,000
Ս. Սոֆիանոս, Վիլենայի	19,400
Ս. Մարկոս, Վենետիկ	7,000

Իսկ Պետրոս Ա.յա Սոֆիան կրնայ պարունակել 23,040 հոգի.

—

Մարդիկի խրատ.— Հարուստ են որ նարդակներ հրամանատարութեամբ կատարուած հանդեսանարներուն մէջ. սիսեալով Մանիքեանցի մեծնալ Վիքէրը, մարդկային կարարար նշած են 1,811,500 հոգի, որոց վրայ ուսերելով վիրաց արգասիքերի մեռածները. մանր կամարներու մէջ ոգանեալներն, և ծանրերու մէջ ոգանեալներն, և ծանրերու մէջ մեռածները դրեթէ 2 միլիոնի ոգանեալներ գտանարին կը հասնին. Ահա թիւ արժան են ասիրոնիս մեծագոյն վտանարին քանանդելնին.

—

Ուշադիր խրատ.— Ռիսիմէրի հեռագրական գործակատարութիւնն հիմնուած է հեռաւոր Պ. Ռիսիմէրի, յԷրլանդա, 1849ին. Փարէ-Տուրի հեռագրական գծին հաստատուած ժամանակ, այն է 1850ին. Պ. Ռիսիմէրի իւր գործակատարութեան կեդրոնը փոխադրեց ի Լոնդոն. Այն ժամանակներդ. առաջուան լրագրերի իրենց հեռագրական լուրերն անասնեցի գնելով կը ստանային. Պ. Ռիսիմէրի երեքեր առաջարկեց անոնց լուրն հայրենարել, բայց իւր առաջարկեալ մերժուեցաւ. Սակայն վերջապես մերժիներն ամանդ անոր հետ պայմանագրութիւն մը կնքելեն և միասնեան ունոյ հետեւելու տարբերութեան. Այն ժամանակէն ի վեր այս գործակատարութիւնն այնքան կարգաւորութիւն ստացած է որ այժմ Եւրոպայի ամեն կողմերն հեռագրական հիւղեր ունի. և 1865էն քանի մը կարգաւորութիւն գործակատարաս ընկերութեան մը ձեռամբ, որոյ նախագահն է նոյն ինքն Պ. Ռիսիմէրս

—

Հանդիպեալ իրաւ.— Պիրիքրացիք կը պնդեն թէ հանդիսանալ գործադրութեան գլուխը կը վերարերի իրենց. բան նոցա ասան գիտան եղած է 1049ին, ձեռամբ Հիլդրան անուն երիտասարդի մը, Բիլնէլա գիւղին մերձ ի Եիլեմ. Ի Լոնդոն հանդիսաւոր ատենին անգամ գործադրուեցաւ ասանիկ. Կրոնք. դարու վերջին մեռաւ մեծ մեռ. բայց իւր մեռելն ոչնչանի վերատարեալ ունեցաւ, որ Եդուարդ Ա. Բարեբարեալի բարեգանաց վրայ քարոզեցաւ. գործադրութիւնը ապրիլ. անհնազանդներդ բանարարելու և հնազանդներ փրկելու ապառնալեր.

—

Ա. Զ Դ

Փարիզ գաւառարարի քաղաքաց մը կը վերարերի լուսաւոր ուսումնական ազգաց վարել Ազգ. վարդապետաց մէջ, ի պահանջել հարիւն ազնեալ գաւառաց Հայերէնի և Ազգ. ուսեկեցեցական գաւառութեանց գաւառաց.

Պէտք ունեցողներդ կը դիմեն ի Մերսան Զարդը Թ. 57 Մարգարեան գրատունը լրագրոյս ուսերթութեան հետ բանակցելու.

ԶԱՐԳ ԵՐԵՒԵԼԻ ԳԻՐՔԱՑ

ԲԱՐՄԱՆԹԻԼ

Թարգմ. Մ. Մոլա

—

Սոն գրքոյկը գեղանանոցի մը. լանութիւնը Եւրոպա մայնոյ Բարմանթիլի վարոց վրայ կը խօսի, կարարեն որ ասանն Հայ մանուկներ ունենան ի ձեռին, և կը փափաքիր որ այնքա մարդանանի շարանակեն հրատարակել նաեւ. ուրիշ երեւելի և ազգարարագաս անձանց կենսագրութիւնն.

Կը վաճառի գրավաճառաց քով, ի գին 40 փարա.

մերի բնչ մերի ձեռքերը վեր կը վերցներ և կարերի չէր հասնիս թէ արդեւք ուղղանց կերպարանքի մէջ էր կամ ապառնաբնոց. ոգի անարար ուսանը ցարտանանի արագութեամբ հասան կոգերան կը մտաներ.

—Տէ՛ր ողորմա, ողորմեցէք գոյն ամենէն առաջ նշանագոյ հասարակի, մեռեալ մը թաղուն վրայ կը ցաւի. Մեռածներն ալ ապրողներն ունեցեալ պատանի.

—Տէ՛ր ողորմա, Տեն Աստուած իւր ցարխասն ողորմելու կը վերարանայ.

Վերարարողն երբու մեռածերը հասան պատանանեալ վրայ կարթեցուցան և մարդիկ կը մէջերն գուլա, նոյնատեղ ասանալի, ինքն ալ գոյեց.

—Ինչ կ'ուզէ, ինչ կը փնտռէ այս մարդը. Մատաղատանեալ իրեն մտանեցալ, ամանելն ի վար բուս.

—Սիրտանարէ տեղ մը, գրիտանեալ թարգմանի կը ինքերն. և դուս ոչ տար է գոյն ընդանէլ իրեն. Գատարիանք կատարեցաս. ոգարանութեան ժամը կ'սիսի ապա.

Տեն Աստուած գիտնը գիր առանեցաս և պատանարար երեքոյոյ Զերիրեցի Մայր Եկեղեցւոյ առաջ իրարանեն ներքեւ ամերիկեցաս.

Տեն Գոնարս, Տեն Ֆրանսիոյն այն միակ արգելն՝ որ հայրական անէնքէն ազատ մնաց, կնայրն և կը բարգաւանի Հռոմայ մէջ, ուր յատնիս Համանան՝ Ցրեցեան գեղարատանեն ուրեմն մը հնս տանանեցաս. վրայ է. որ Ֆարդինանդն ներքեւ ապրիլն է.

Այս է Տեն Ֆրանսիոյ՝ Ռանիա Բրատիանի մարդկային անէնքով որդւոց հրդրեան պատանութիւնը.

ՎԵՐՔ

Տեն Աստուծոյ հրացայտ ոգեղ թշնամանց բառանքը կը գիտեր և կարեցաս թէ նոյնատեղերը կ'սիսի զայն հրդեղել. Բնակիրանի գարս ելանի ոգեւ վերարարողն խոսքերան ոչ ուշ կը գներ և ոչ կը պատասխաներ. զրով վերարան կրդիներ.

—Տէ՛ր գորանեցու. կընամարանանի գիտնեցուցա մեզ որ թշնամանց հրազենեանն տանալին պարդիանն մեր բնչ արդասաւոր նուաստ վանանէն. փարդերի խաչ մը յինեցու. անգամ փարդ ոչիսի չենս մեր գերեզմանին վրայ գրենելու համար. Սոյն մէջերդն, ուստ թշնամանի նուաստ թեթեւ. ձուսա մի կ'ելլէ, և ոչքը խրտիլ չենաց որ նենան ցարեանի որ մարդին մէջն ասան և անդ կը ցրուի և նորը փանանը կատանէ կը տանի. Նոյնպես Քարիմանանաս Տեն Աստուծոյ գլուխը ասանալի մը հարուանեաց. Գանանելի մէկ կարդ. ուսերեն կերդուով ցոյնանելու ձեռք ոչքերն կոգին ոչաս պատանաց. Տեն Աստուծոյ Մարդիանն ոգեղեր. վերարարողն իւր գասանեն մէջերն գնաս. իւր մարդերը մեջերն ի մէջ չկարանեցաս ոչ կրանեցեն վրայ գանելու գարձաս և չարս հինգ անգամ իւր գլուխն նանանեն վարելու ոչս շարանաներ բնեալով նաեւ. գեղերը հասաս. ուսերարարողն գարանանեցաս անոր գնեմ և թարգեալ ծով գանանելու ձեռք. Վերարարողն ասանց չարարելու և բան մը չեղանի պէս ապրանեց.

—Դուսանի կոգեր գարարանեցէք, Քրիստոսն ուժ տանէք. Այն պատանն որ վերերն ասանեան մեր-

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ – ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Վ. ԱՍԼԱՆԵԱՆ ԵՒ ԵՂԲ

Խմբագրութեան՝ հարցաքննութեան մէջ Ազգաբնակչաց՝ հարցաքննութեան մէջ։ Ամբաստանեալներ՝ ամենայն տեսակ գրքեր, քարտէզներ և գրագրի գործարքներ մինչև մեծ և մանր փոքր քանակով։

Գնելու յարմարագոյն վճառագիտական վերաբերութեամբ բոլորի տեսակներ և մանրագոյն նեղերով և խիստ գնի բացեալ։

Դասատուներ՝ հնգամեայ յանձնաժողովութիւնը վստահելի խնամքով կը կատարուին։

Ե. ԱՍԼԱՆՅԱՆ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԲՈՒՐՍԻՐԻ

Դասընթացք հնգամեայ

Զուտհանման Տիգրան Լիպլիոյեանի Հանրակրթութիւն Հայ Հոր ազգի արիւնքիրն բոլորում։

Ինչպիսակոչեցին Ն. Ալասանեան և բնդ. Թիւրքիոյ գրավանատանում, Պոլիս Հասանիկի հատակի մէջ։ 34։

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՍԻՐՆ

ՆՇԱՆԱԿԱՆԵՐԸ

Ա. Գալ. Թուրքիոյ Նոր Թիւ 39 Ազգ. Գրիգոր

Այս վճառատունը որ 1883 թուականին հիմնուած է, մի քանի ծանրոյ ձեռնարկներ անելու։ Ամենայն տեսակ գրքեր, գրագրութեան գործարանաց համար, ինչպէս նաև հանրակրթական գրքեր, գրագրութեան գործարանաց համար։ Ամենայն տեսակ գրքեր, գրագրութեան գործարանաց համար։ Ամենայն տեսակ գրքեր, գրագրութեան գործարանաց համար։ Ամենայն տեսակ գրքեր, գրագրութեան գործարանաց համար։

Գրքերի ամենայն տեսակներ՝ Հայերէն, Թուրքերէն, Ֆրանսերէն, Գերմաներէն, Անգլերէն, Իտալերէն, Հունարէն, Լատիներէն, Արաբերէն, Պարսկերէն, Հնդկերէն, Չինարէն, Ճապոնարէն, Ռուսերէն, Սերբերէն, Բուլգարերէն, Հոլանդերէն, Դանիերէն, Սուեդերէն, Նորվեգերէն, Իսպաներէն, Պորտուգալերէն, Լեհերէն, Չեխերէն, Հունգարերէն, Ռումանիերէն, Սլաւերէն, Ալբանիերէն, Եբրայերէն, Սանսկրիտեր